

Одеський національний медичний університет
Факультет медичний
Кафедра хірургії №3

Сілабус курсу
«ХІРУРГІЯ З ДИТЯЧОЮ ХІРУРГІЄЮ»

Обсяг	4кредити / 120 годин
Семестр, рік навчання	XI-X семестр, V рік навчання
Дні, час, місце	Згідно до розкладу на базах кафедри хірургії №3: Центр реконструктивної та відновної медицини, вул. Тіниста, 8
Викладач (-і)	Всі викладачі кафедри. Зав. кафедри Володимир БОНДАР, д.мед.н., професор
Контактний телефон	050-928-05-05
E-mail	volodymyr.bondar@onmedu.edu.ua
Робоче місце	Учбові кімнати кафедри хірургії №3: вул. Тіниста, 8
Консультації	<i>Очні консультації:</i> середа з 15.00 до 17.00; субота з 9.00 до 13.00 <i>Онлайн консультації:</i> середа з 15.00 до 17.00; субота з 9.00 до 13.00 через <i>MS Teams, Zoom</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація зі здобувачами буде здійснюватися за допомогою E-mail, та програм: Microsoft Teams, Telegram та Viber.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є визначення методів діагностики, алгоритмів консервативного та оперативного лікування хірургічних хвороб в залежності від особливостей їх клінічних прояв; вивчення диференціальної діагностики травм та захворювань органів грудної клітки; захворювань ендокринних органів та судин, а також військової травми. Виявлення принципів хірургічного лікування та реабілітації хворих з хірургічною патологією; вивчення факторів ризику виникнення ускладнень; вивчення результатів лабораторних та інструментальних досліджень.

Пререквізити курсу: анатомії людини – визначення топографо-анатомічних взаємовідносин органів і систем організму; мікробіології: вірусології та імунології – інтерпретування біологічної властивості патогенних та непатогенних мікроорганізмів; хірургії – надавати невідкладну медичну

допомогу при найбільш поширених хірургічних захворювань та бойових пошкоджень.

Постреквізити курсу: формування вміння застосовувати знання з хірургії в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Мета курсу – оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики хірургічних захворювань; насамперед найбільш розповсюджених та невідкладних.

Завдання дисципліни:

- визначити методи діагностики, алгоритм консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем в залежності від виникнення та виникнення особливостей їх клінічних проявів;
- засвоїти диференціальну діагностику захворювань органів черевної порожнини, поза очеревинного простору та грудної клітки;
- визначити принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з хірургічною патологією;
- ідентифікувати сучасні методи діагностики та лікування, післяопераційного нагляду та реабілітації хірургічних захворювань;
- засвоїти фактори ризику виникнення ускладнень захворювань травної системи серцево-судинної та дихальної систем;
- трактувати результати лабораторного та інструментального дослідження травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;
- здійснювати прогноз життя та працездатності при хірургічних захворюваннях травної системи серцево-судинної та дихальної систем;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;
- надавати невідкладну медичну допомогу при ургентних захворюваннях травної системи, серцево-судинної та дихальної систем.

Очікувані результати

- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у загальній хірургії;
- визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці хірургічних хвороб;

- аналізувати результати обстеження хворих при загальній хірургічній патології;
- застосовувати методи статистичного аналізу медико-біологічних даних;
- проводити основні методи загального клінічного обстеження хворого (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация), визначати певний обсяг додаткових досліджень і аналізувати отримані дані для встановлення попереднього діагнозу;
- виконувати загальні лікарські маніпуляції (перев'язки, ін'єкції, промивання шлунку і кишечника, зупинку кровотечі, транспортну та лікувальну іммобілізацію при вивихах і переломах кісток, місцеву інфільтраційну та провідникову анестезію, переливання крові і кровозамінників) та вирішувати питання про направлення хворого до спеціаліста;
- надати необхідну допомогу при короткочасній втраті свідомості, колапсі, шоку, комі, алергічних реакціях, асфіксії, гострому животі, травмі, кровотечах, опіках, відмороженні;
- проводити реанімаційні заходи при термінальних станах і направляти хворих у спеціалізоване відділення;
- вести медичну документацію

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (68 годин), організації самостійної роботи здобувачів (40 годин). Передбачено проведення індивідуальних та групових консультацій по вивченню практичних навичок у кабінеті практичних навичок.

Зміст навчальної дисципліни

1. Травми грудної клітки. Класифікація. Ранні та пізні ускладнення. Диференціальна діагностика. Перша лікарська допомога і тактика лікування.

2. Гнійні захворювання легень і плеври. Абсцес і гангрена легень, бронхоектатична хвороба. Гостра і хронічна емпієма плеври, піопневмоторакс. Особливості клінічного перебігу. Диференціальна діагностика. Методи консервативного та хірургічного лікування.

3. Захворювання середостіння. Класифікація. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування. Захворювання та травми стравоходу: Доброякісні пухлини та кісти. Ахалазія кардії, Опіки. Дивертикули стравоходу. Гастроєзофагеальний рефлюкс. Інші захворювання стравоходу: сторонні тіла, травми, стравохід BARRETT. Грижі стравохідного отвору діафрагми.

4. Еутиреоїдний і токсичний зоб. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування.

5. Захворювання молочної залози (дисгормональні, пухлинні). Мастит. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування.

6. Артеріальні тромбози і емболії. Класифікація гострої ішемії кінцівок. Клінічні стадії перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.

7. Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Облітеруючий атеросклероз і ендартеріїт. Класифікація хронічної ішемії і рівнів оклюзії аорти та артерії нижніх кінцівок. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.

8. Діабетична стопа. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи лікування.

9. Тромбоемболія легеневої артерії. Клініка, діагностика, лікування. Засоби профілактики.

10. Аневризма аорти та периферичних артерій. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування.

11. Абдомінальний ішемічний синдром. Мезентеріотромбоз. Клінічні варіанти перебігу. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація.

12. Варикозне розширення вен нижніх кінцівок. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Ускладнення. Діагностика. Спеціальні методи дослідження. Методи хірургічного лікування.

13. Тромбози магістральних вен. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи консервативного і хірургічного лікування.

14. Післятромбофлебітичний синдром. Класифікація. Діагностика. Консервативні і хірургічні методи лікування.

15. Лімфадема кінцівок. Форми захворювання. Діагностика. Варіанти перебігу. Консервативне і хірургічне лікування.

16. Курація хворих.

17. Вогнепальні поранення. Поранення(пошкодження) грудей.

18. Термічні пошкодження.

19. Інфекційні ускладнення бойових пошкоджень.

20. Кровотеча, крововтрата.

21. Тестовий контроль.

Диференційний залік.

Перелік рекомендованої літератури

Основна література

1. Півторак В. І., Кобзар О.Б. та ін. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. Том 1 Підручник для ВМНЗ III—IV р.а.: 2021/ с./ мм /
2. Загальна хірургія: [підруч. для здобувачів ВНЗ] / [В. П. Андрущенко та ін.]; ред. проф.: Я. С. Березницького [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця: Нова Книга, 2020. - 342 с.: рис., табл. - (Національний підручник).
3. Загальна хірургія: підручник / П. О. Герасимчук [та ін.]; ред. П. О. Герасимчук; Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль: ТНМУ "Укрмедкнига", 2020. - 696 с.: іл.
4. Військово-польова хірургія: підручник. В.Є.Корік. ЦУЛ. 2020 М.
5. Березницький Я. С.(за ред.) Хірургія. Підручник для ВМНЗ IV р.а.: Рекомендовано вч.радою ДЗ"Дніпропетровська медична академія МОЗ України: 2020/ 528 с./ 203x260x25 мм / тв.лам.
6. Онкологія : підручник / А. І. Шевченко, О. П. Колеснік, Н. Ф. Шевченко [та ін.] ; ред. А. І. Шевченка. –Вінниця : Нова Книга, 2020. –488 с
7. «Хірургія» (навч. посіб.), Грубник В.В., Ковальчук Л.Я., 544 ст. 2020
8. Гнійно-септична хірургія. Навчальний посібник/ С.Шаповвал. – Медицина. –2019.-192с.
9. Бойова травма серця, грудної аорти та магістральних судин кінцівок: посібник / В. В. Лазоришинець [та ін.]; ред. В. І. Цимбалюк; Тернопільський національний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. - 428 с.
10. Ендоскопічна хірургія: навчальний посібник для здобувачів старших курсів медичних закладів вищої освіти, лікарів-інтернів, резидентів, слухачів закладів післядипломної освіти, які готують фахівців у галузі "Охорона здоров'я" зі спеціальності "Хірургічні хвороби" / В. М. Запорожан [та ін.]; ред.: В. М. Запорожан, В. В. Грубнік. - Київ: ВСВ "Медицина", 2019. - 592 с.
11. Кондратенко П.Г., Русін В.І. (за ред.) Хірургія. Т1. Підручник для ВМНЗ III—IV р.а.: Рекомендовано вч.радою Донецького нац.мед.ун-ту: 2019/ 704 с./ 203x260x40 мм / тв.лам.
12. TNM класифікація злоякісних пухлин: методичний посібник: пер. з англ. / ред. А. І. Шевченко; пер. з англ. О. П. Колесникова [та ін.]. - Вінниця: ПП "Нова книга", 2019. - 88 с.
13. Хірургія: в 2-х т. Т. 1.: підручник для здобувачів вищих медичних навчальних закладів / С. О. Бойко [та ін.]; ред.: П. Г. Кондратенко, В. І. Русін. - Вінниця: Нова Книга, 2019. - 704 с.: іл.
14. Хірургія: підручник / О. М. Кіт, А. О. Боб, В. С. Жуковський; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - 2-е вид., перероб і доп. - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2019. – 620 с.: іл
15. Гострі гнійні захворювання: анатома -клінічне обґрунтування та ос - нови хірургічної допомоги: навчальний посібник для здобувачів медичних факультетів вищих навчальних закладів III -IV рівня акредитації та ліка -рів - інтернів за спеціальністю 222 «Медицина» / О. А. Григор'єва, А. С. Писаренко, Е.Р. Скаковський. –Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. –75 с

16. Ургентна абдомінальна хірургія. Навчальний посібник / В.І. Ляховський, І.І. Немченко, О.М. Люлька, О.П. Ковальов, О.Г. Краснов, Т.В. Городова Андреева. – Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2018. – 224с.
17. Хірургія гнійно-некротичних ускладнень за синдрому діабетичної стопи / І. Я. Дзюбановський [та ін.]; ДВНЗ "Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України". - Тернопіль: ТДМУ "Укрмедкнига", 2018. - 316 с.: іл.
18. Воєнно-польова хірургія (за ред. Я.Л. Заруцького, В.Я. Білого), Київ «Фенікс», 2018. 544с.
19. Хірургія надзвичайних ситуацій: навч. посіб. / Шейко В. Д., Панасенко С. І., Челішвілі А. Л.; Укр. мед. стоматол. акад. - Полтава: Астроя, 2019. - 217 с.: рис., табл. ірургія пошкоджень.
20. Надання екстреної медичної допомоги в центрі травми багатопрофільної лікарні: посібник / І. О. Воробей [та ін.]; ред. О. В. Мазуренка, Г. Г. Роціна; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П. Л. Шупика. - Київ: Гордон, 2018. - 154 с.: рис., табл.
21. Хірургія: підручник: в 2-х т. Т. 1: Загальна хірургія з основними видами хірургічної патології. Лікування хворого в хірургічному стаціонарі: підручник / Р. О. Сабадишин [та ін.]. - Вінниця: ПП "Нова книга", 2018. - 784 с.: рис. Хірургія: підручник: у 2 т. Т. 2: Спеціальна хірургія / Сабадишин Р. О. [та ін.]- Вінниця: Нова Книга, 2018. - 588 с.: рис.
22. Невідкладні стани в хірургії: навчальний посібник / К. М. Бобак, А. І. Бобак, В. В. Киретів, О. М. Парійчук, І. В. Сарахман, І. І. Романишин, Л. Б. Бандрівський, О. С. Брунарська; ред. Л. М. Ковальчука.— К.: ВСВ «Медицина», 2017.— 560 с.
23. Оперативна хірургія і топографічна анатомія голови та шиї: баз. підруч. для здобувачів стоматол. ф-тів ВНЗ МОЗ України IV рівня акредитації / Півторак В. І. [та ін.]; ред. проф. Півторака В. І., проф. Проніної О. М. - Вінниця: Нова Книга, 2016. - 310 с.: іл. - (Національний підручник).
24. Оперативна хірургія та топографічна анатомія: національний підручник для здобувачів вищих медичних начальних закладів IV рівня акредитації / Ю. Т. Ахтемійчук [та ін.]; ред. М. П. Ковальський. - 3-є вид., виправ. - Київ: ВСВ "Медицина", 2016. - 504 с.: 40 с. кольор. вкл.
25. Оптимізація лікування пухлин середостіння: методичні рекомендації / В. Д. Захаричев, А. В. Ганул. - Київ: [б. в.], 2016. - 28 с.

ОЦІНЮВАННЯ

При навчанні використовуються різні форми контролю занять з даної навчальної дисципліни (усна, письмова, комбінована, тестування, практичні навички тощо). Результати академічної успішності здобувачів виставляються у вигляді оцінки за національною шкалою, 200-бальною та шкалою ЄКТС й мають стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань:

національна шкала:

– Оцінка **«відмінно»**. Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі отримані завдання, чітко і логічно відповів на поставлені запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє

професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання.

– Оцінка **«добре»**. Здобувач освіти достатньо повно виконав всі отримані завдання, чітко і логічно відповів на поставлені запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточності в інтерпретації даних анамнезу, результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення. При розв'язанні практичного завдання допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.

– Оцінка **«задовільно»**. Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі отримані завдання, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.

– Оцінка **«незадовільно»**. Здобувач освіти не виконав отримані завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних

та інструментальних досліджень, відповіді на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.

Багатобальна шкала характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки з дисципліни в 200-бальну виконується інформаційно-обчислювальним центром університету програмою «Контингент» за формулою:

середній бал успішності (поточної / з дисципліни) x 40

національна оцінка	бали
«5»	185-200
«4»	151-184
«3»	120-150

Диференційний залік з дисципліни складається за результатами підсумкової співбесіди при обов'язковому виконанні здобувачем всіх видів робіт, передбачених робочим навчальним планом і оцінених за поточну навчальну діяльність в середньому не нижче 3,00. Оцінка, отримана за відповідь на диференційному заліку, та бал середньої поточної успішності протягом вивчення дисципліни використовуються для розрахунку середнього арифметичного, що складає загальну оцінку з дисципліни. В залікову книжку викладачем вноситься оцінка з дисципліни за традиційною та 200-бальною шкалами.

За *рейтинговою шкалою* ECTS оцінюються досягнення здобувачів з дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	найкращі 10 % здобувачів
«B»	наступні 25 % здобувачів
«C»	наступні 30 % здобувачів
«D»	наступні 25 % здобувачів
«E»	останні 10 % здобувачів

Шкала ECTS встановлює належність до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність) тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «B» – оцінці «добре» тощо.

Здобувачі, які одержали оцінки «Fх» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «E».

Оцінка «Fх» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий 30 контроль. Оцінка «F» виставляється м, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Критерії оцінювання поточної успішності здобувачів відображені у робочій програмі з дисциплін із зазначенням чіткої структури отримання здобувачем на занятті оцінки.

Самостійна робота здобувачів.

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється на останньому занятті.

Теми самостійної роботи здобувачів:

1. Сучасні методи діагностики , малоінвазивного оперативного лікування захворювань серця Ендоскопічне аорто-коронарне шунтування.

2. Набуті вади серця. Класифікація. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Ускладнення. Захворювання перикарду. Класифікація. Діагностика. Диференціальна діагностика. Методи хірургічного лікування.

3. Ішемічна хвороба серця. Діагностика. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань. Інфаркт міокарда, аневризми серця, порушення провідності. Покази до хірургічного лікування. Методи оперативних втручань.

4. Захворювання паразитовидних залоз. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування.

5. Захворювання наднирок. Класифікація. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Передопераційна підготовка. Хірургічне лікування.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання виконуються своєчасно, готуватись щоденно. За невчасне виконання завдання здобувач отримує незадовільну оцінку. Перескладання заняття здійснюється згідно графіку відробок.

Політика щодо академічної доброчесності:

• Здобувач повинен самостійно виконувати домашні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю, завдання Крок-2.

- Покладатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок інших авторів

Політика щодо відвідування та запізнень.: Для отримання задовільної оцінки є обов'язковим відвідування і робота під час аудиторних занять. Запізнення дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої: на занятті можна користуватись мобільними пристроями з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії:

Під час знаходження в аудиторії важливі: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливність та неупередженість; здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки (під час дискусій); ретельна аргументація своєї думки; дотримання етики академічних взаємовідносин.